अविश्लेषाद्धेतोः आत्मानमेववल्लभामित्येवार्थेइवशब्दः ॥ २१ ॥ २२ ॥ चिंतालक्षणमाह पदेति नखैररुणाश्रीःकांतिर्यस्यतेनसुजातेनसुकोमलेनपदा ॥ २३ ॥ सुदुःखंअप्रियश्रवणात् भयम् त्यागशंकया शोकःअनुतापःतैर्विनष्टाबुद्धिर्यस्याःतस्याः श्लथंतिपतंति वलयानियस्माद्धस्तात् देहश्चपपात विक्लवाअवशाधीर्यस्यास्तस्याः ॥ २४ ॥ हास्यस्यप्रौढिंगांभीर्यम् ॥ २५ ॥ चतुर्भुजइतिउत्थापनाश्लेषणवक्रपरिमार्जनाद्यर्थ

श्रीशुकउवाच एतावदुक्त्वाभगवानात्मानंवल्लभामिव ॥ मन्यमानामविश्लेषात्तद्दर्पघ्नउपारमत् ॥ २१ ॥ इतित्रिलोकेशपतेस्तदात्मनःप्रियस्यदेव्यश्रुतपूर्वमप्रियम् ॥ आश्रुत्यभीताहृदिजातवेपथुश्चिंतांदुरंतांरुदतीजगामह ॥ २२ ॥ पदासुजातेननखारुणश्रियाभुवंलिखंत्यश्रुभिरंजनासितैः ॥ आसिंचतीकुंकुमरूषितौस्तनौतस्थावधोमुख्यतिदुःखरुद्धवाक् ॥ २३ ॥ तस्याःसुदुःखभयशोकविनष्टबुद्धेर्हस्ताच्छ्लथद्वलयतोव्यजनंपपात ॥ देहश्चविक्लवधियःसहसैवमुह्यन्नरंभेववायुविहताप्रविकीर्यकेशान् ॥ २४ ॥ तद्दृष्ट्वाभगवान्कृष्णःप्रियायाःप्रेमबंधनम् ॥ हास्यप्रौढिमजानंत्याःकरुणःसोऽन्वकंपत ॥ २५ ॥ पर्यंकादवरुह्याशुतामुत्थाप्यचतुर्भुजः ॥ केशान्समुह्यतद्वक्त्रंप्रामृजत्पद्मपाणिना ॥ २६ ॥ प्रमृज्याश्रुकलेनेत्रेस्तनौचोपहतौशुचा ॥ आश्लिष्यबाहुनाराजन्ननन्यविषयांसतीम् ॥ २७ ॥ सांत्वयामाससांत्वज्ञःकृपयाकृपणांप्रभुः ॥ हास्यप्रौढिभ्रमच्चित्तामतदर्हांसतांगतिः ॥ २८ ॥ श्रीभगवानुवाच मामावैदर्भ्यसूयेथाजानेत्वांमत्परायणाम् ॥ त्वद्वचःश्रोतुकामेनक्ष्वेल्याचरितमंगने ॥ २९ ॥ मुखंचप्रेमसंरंभस्फुरिताधरमीक्षितुम् ॥ कटाक्षेपारुणापांगसुंदरभ्रुकुटीतटम् ॥ ३० ॥

माविष्कृतचतुर्भुजइत्यर्थः समुह्यनिरुत्थ्य ॥ २६ ॥ अश्रुकले अश्रुभिःशोभिते शुचाशोकाश्रुभिः ॥ २७ ॥ सांत्वयामास अनुनीतवान् ॥ २८ ॥ मामांत्वद्वचःकिंनुवदिष्यसीतिश्रोतुकामेनश्रोतुमिच्छतां क्ष्वेल्यानर्मणाएवमाचरितमुक्तं नतत्त्वतः हेअंगनेसुंदरी ॥ २९ ॥ प्रेमसंरंभेणप्रणयकोपेनस्फुरितःकंपितोऽधरोयस्मिन्तत् कटशब्देनकटाक्षास्तैराक्षेपैररुणावपांगौयस्मिन्तत् अतएवसुंदरंकुटिलंभ्रुकुटीतटंयस्मिन्तत् ॥ ३० ॥